

(Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ἀπουπάν' Θράκ. (*Αδριανούπ.) Μακεδ. κ.ά. ἀπεπάνω Κάρπ. ἀπ'άν' Ιμβρ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἀπ'άν' Θεσσ. (Πορταρ.) ἀπαπάνω Καπ. (*Αξ. *Αραβάν. Τελμ.) ἀοπάνω Κάσ. Παξ. Σίφν. Σύμ. ἀουπάνω *Ηπ. Κάρπ. ἀουπάνου *Ηπ. *Ιωάνν. κ.ά.) Λευκ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἀουπάν' *Ηπ. (Μακεδ.) Μεγίστ. ἀμπάνου *Ιθάκ. Λευκ. ἀγοπάνω *Ηπ. (Σχωρ.) ἀγουπάνω *Ηπ. (Τζαμαντ.) ἀχ'πάνου Στερελλ. (Εύρυταν.) ἀχ'πάν' Στερελλ. (Εύρυταν.) οὐ-πάνω *Ηπ. ἐπεπάν' Πόντ. (*Οφ.) *ποπάνω πολλαχ. *ποπά-νου Α.Ρουμελ. (Σωζόπ.) Εὐβ. (Κονίστρ. *Ορ.) *πουπάνω *Ηπ. Κύπρ. Ρόδ. κ.ά. *πουπάνου πολλαχ. βορ. ιδιωμ. καὶ Απουλ. (Καλημ.)

*Εκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω, παρ' ὃ καὶ πάνω. *Οτι ἡ λ. παλαιὰ μαρτυρεῖ ὁ παρὰ Μαχαιρ. 1,462 (ἐκδ. RDawkins) τύπ. ἀπουπάνω. Οἱ τύπ. οἱ ἀρχόμενοι ἀπὸ ἀγ- καὶ ἀχ- ἔχουν τὸ γ εἰς χ κατὰ σύμφων. πρὸς τὴν ἐκ. *Ο τύπ. ἀπ'φάν' ἐκ τοῦ ἀπ'πάν' κατ' ἀνομ.

1) *Ανωθεν, ἐπάνωθεν, ἐπὶ κινήσεως ἀπὸ τόπου κοιν. καὶ *Απουλ. (Καλημ.) Καλαβρ. (Μπόβ.) Καπ. (*Αξ. *Αραβάν. Τελμ.) Πόντ. (*Ινέπ. Κερασ. Κοτύωρ. *Οφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): *Εφυγαν ἀποπάνω ἀπὸ τὸ βουνό. Κατέβηκε ἀπο-πάνω ἀπ' τὴν ταράτσα 'ς τὸ κατώει. Τὸ πῆρε ἀποπάνω ἀπ' τὸ τραπέζι. *Επεσε ἀποπάνω ἀπὸ τὸ δέντρο - ἀπὸ τῆ σκαλωσιὰ κοιν. Τέτοιο πρᾶμα δὲν ξελεῖβγεται ἀποπάνω 'πὸ τὸ σῶμα Κίμωλ. || Φρ. Φαίνεται ἀποπάνω του λυπημένος (ἐκ τῆς ἐμφα-νίσεώς του, ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ του) *Ανδρ. Δὲν ἔχει μὴδ' ἀπο-πάνω μὴδ' ἀποκάτω (οὔτε ὑπὸ τοῦ Θεοῦ οὔτε ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων βοθηεῖται. *Επὶ πτωχοῦ) Κρήτ. *Ετοι ἤθελε *ποπάνου (ὁ Θεός) *Ορ. Νὰ σὲ πάη *ποπάνου καὶ *ποκάτου! (νὰ σὲ καταλάβῃ καὶ ἔμετος καὶ διάρροια) Σωζόπ. Νά 'ρτη *ποπάνω κάτω! (νὰ ἀνατραπῇ) Κύπρ. || *Ἀσμ.

*Ἐν ἦτον παλ-λαιοκάστελ-λον νὰ 'ρτη *ποπάνω κάτω αὐτόθ. Συνών. ἀποπανωθξό. β) Μετ' ἄρθρ., ὁ ἀνω-τέρω ὑπάρχων σύνηθ. : Τ' ἀποπάνω εἶναι τὸ καλύτερο. *Ερχεται ἀπ' τὴν ἀποπάνω γειτονιά. Κάθεται 'ς τὴν ἀποπάνω μερὰ κι ἀγναντεύει κάτω. γ) Προσεχῆς Σύμ. : *Η ἀπο-πάνω 'βδομάδα. 2) *Ανω, ἐπάνω πολλαχ. : Φρ. Οὔτε ἀου-πάνω κορ'φή οὔτε κάτω ρίζα (ἐπὶ φυτῶν ἀναυξήτων καὶ μεταφ. ἐπὶ παιδίων) *Ηπ. *Ηβγεν κι ἀοπάνω (ὑπερίσχυσε) Σύμ. || *Ἀσμ.

*Πουκάτω φόρησεν γρουσα, *πουπάνω γρουσταλ-λένα, τέλεια *πουπάνω φόρησεν μαῦρα σκοτεινισμένα

Κύπρ. 3) Προθετικῶς ἀνωθέν τινος (α) Μετὰ γενικῆς κοιν. : Φρ. Τὸν ἔχω ἀποπάνω μου (μὲ ἐπιτηρεῖ ἐνοχλητικῶς). Κάθεται ἀποπάνω μου (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Κορινθ. Τὸν ἔχ' ἀουπάνου τ' (ἐνν. τὸν διάβολον, ἦτοι ἐμπνέεται ὑπὸ τοῦ διαβόλου) *Ηπ. Τὸν πῆρι *πουπάνου τ' (κατέστη ἀλαζών) Μακεδ. (Κοζ.) (β) Μετὰ προσδιορισμοῦ διὰ τῆς προθ. ἀπὸ κοιν. : Φρ. Τὰ μυγάλα του τὰ 'χει ἀποπάνω ἀπ' τὸ κεφάλι του (ἐπὶ ἀνοήτου). Τὸν ἔχω ἀποπάνω ἀπ' τὸ κεφάλι μου (τὸν τιμῶ καὶ ἀγαπῶ). Τὸν ἔχω ἡ κάθεται ἀποπάνω μου (μὲ ἐπιτηρεῖ ἐνοχλητικῶς). (γ) Μετὰ προσδιορισμοῦ διὰ τῆς προθ. 'ς *Ηπ. κ.ά. : Εἶν' ἀουπάνου 'ς τὸν καιρὸ του (εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίας του) *Ηπ. 4) Χρονικῶς, κατόπιν ἄλλου τινὸς σύνηθ. : Πίνει νερὸ ἀποπάνω ἀπ' τὸ κρασί - ἀπ' τὸν καφὲ κττ.

ἀποπανωγόμαρο τό, ἀμάρτ. *ποπανωγόμαρον Κύπρ. *πουπανωγόμαρον Κύπρ.

*Εκ τοῦ ἐπιρρ. ἀποπάνω καὶ τοῦ οὐσ. γομάρι.

Τὸ ἐπὶ τῆς ράχεως τοῦ σώματος πρόσθετον βάρος παρὰ τὰ ἐκατέρωθεν ἐξηρτυμένα : *Ο γάδαρος 'εν σών-νει

καὶ βάλ-λεις του καὶ *ποπανωγόμαρον ; Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀπανωγόμαρο.

ἀποπάνωθεν ἐπίρρ. ἀμάρτ. *ποπάνωθεν Κύπρ. ἀπεπάνθεν Πόντ. (*Οφ.) ἀμπάνουθε *Ιθάκ. ἀποπανοῦσε Τσακων.

*Εκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνωθεν.

*Ανωθεν, ὑπεράνω τινὸς ἐνθ' ἀν. : *Εμμε θ' ἀρχινίσωμε ἀποπανοῦσε Τσακων. || Αἰνιγμ. *Αποπανοῦσε πάκα τζ' ἀποκα-τοῦσε πάκα τζαὶ τὰ μισὰ κρῖς (ἀποπάνω κι ἀποκάτω πλάκα καὶ στὴ μέση κρέας. *Η χελώνη) Τσακων. || *Ἀσμ.

*Ποπάνωθεν ποῦ τὸ τειχιὸν ἐπῆαν τὸ' ἐκρεμ-μίσαν (ἐκρήμνισαν) Κύπρ. *Αντίθ. ἀποκάτωθεν.

***ἀποπάνωθεν-κ' ἔσω** ἐπίρρ. ἀπεπάνθεν-τῶς Πόντ. (*Οφ.)

*Εκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀποπάνωθεν κ' ἔσω.

*Εκ τῶν ἀνωθεν μερῶν.

ἀποπανωθξό ἐπίρρ. *Ανδρ. Κέρκ. Κρήτ. Λευκ. Νάξ. (Δαμαρ.) *ποπανωθξό Κρήτ. *ποπανωθξόν Κύπρ. *που-πανωθξόν Κύπρ. *πουπανωθξόν Κύπρ. *ποπανωτοὸ Κά-λυμν. ἀποπανωθξός Κρήτ. ἀπουπανωθξός Κρήτ. *πο-πανωθξός Κρήτ. ἀδοπανωθξό Κρήτ. (Σφακ.)

*Εκ τοῦ ἐπιρρ. ἀποπάνωθεν. *Η λ. καὶ ἐν *Ερωτοκρ., ἐνθα ἰδ. περὶ τῆς ἐτυμολογίας τῆς λ. ἰδ. ὑπὸ ΣΞανθοῦ. ἐν σ. 503.

*Απὸ ἐπάνω, ἀνωθεν ἐνθ' ἀν. : Τί στέκεσαι ἀποπανω-θξό ; *Ανδρ. *Ποπανωθξό ποῦ τὸ 'φάλι ἦφαι τὴ μαχαιρὰ Α.Κρήτ. Τό 'φρηκα ἐκεῖα ποῦ κάθουμον ἀποπανωθξό αὐτόθ. *Αδοπανωθξό 'ς τὴ βρῦσι Σφακ. *Εκατοσε ἀποπανωθξό καὶ τὰ τσάκισε Κρήτ. Ρῖξε *ποπανωθξό σου ἕνα βοξᾶ νὰ μὴ γρου-λογήσῃς αὐτόθ. Τσῆ δώσανε τοοὶ λαμπάδες ἀναμμένες καὶ τοοὶ βάστανε 'ς τὸ κρεββάτι ἀποπανωθξό Δαμαρ. Τ' ἄστρα μιλιούνια ἐλάμπασιν *πουπανωθξόν Κύπρ. || Παροιμ.

*Ποπανωθξός τοῦ κερατᾶ ξυλγές τοῦ βγαίνου γιόλας (ἐπὶ τοῦ παθόντος κακόν τι, ἐν ἐπιμέτρῳ δὲ καὶ ἄλλο κακὸν πάσχοντος) Κρήτ. *Ποπανωτοὸ τοῦ νοικοκυροῦ πολλὰς ξυλγές τοῦ πρέπουσι (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Κάλυμν. || *Ἀσμ.

*Ποπανωθξός 'ς τὰ φρύδια σου ἕνα τζαμί δὰ χτίσω καὶ δερβισάκι δὰ γενῶ νὰ βῶ νὰ προσκυνήσω

Κρήτ.

*Ανοιξεν τὸ' ἡῦρεν τὴν χαμαὶ μὲ δέρκα πταυρωμένα,

*πουπανωθξόν ἐφίλησεν δακνὸ δαίλη κουραλ-λένα

Κύπρ. *Αντίθ. ἀποκάτωθξό.

ἀποπανωθξός ἐπίθ. Κρήτ. (Σητ. κ.ά.) Σῦρ.

*Εκ τοῦ ἐπιρρ. ἀποπάνωθξό.

1) *Ο ἐπάνω, ὁ ἀνωθεν ἢ ὁ ἀνωτέρω τινὸς εὐρισκό-μενος Κρήτ. (Σητ. κ.ά.) : Τὸ ἀποπανωθξό τσουβάλι κατέβασε. *Ο ἀποπανωθξός εἶναι πρὸς ὁμορφος Συνών. ἀποπάνω 1, ἀντίθ. ἀποκάτωθξός. 2) Οὐσ., ὁ ἐπιβλέπων, ὁ ἐπι-στατῶν Σῦρ. : *Ελα δὰ καὶ σὺ ποῦ θές νὰ μοῦ κάνῃς τὸν ἀποπανωθξό !

***ἀποπάνω-καὶ κάτω** ἐπίρρ. ἀποπαγκαικά Πόντ. (Χαλδ. κ.ά.)

*Εκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀποπάνω-καὶ κάτω.

*Ανωθεν πρὸς τὰ κάτω : Κατηβαίν' ἀποπαγκαικά. || Φρ. Θὰ παίρω σε καὶ στέκω ἀποπαγκαικά! (θὰ σὲ δείρω ἀπὸ ἄνω ἕως κάτω, ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν).

***ἀποπάνω-κ' ἔσω** ἐπίρρ. ἀποπαγκέσ Πόντ. (Σάντ. Χαλδ. κ.ά.)

*Εκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀποπάνω-κ' ἔσω.

